

**Møte tirsdag den 17. november kl. 10**

President: H a n s J . R ø s j o r d e

D a g s o r d e n (nr. 15):

1. Forslag fra stortingsrepresentant Inge Lønning på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 5. november 1998:  
(Jf. Innst. O. nr. 4)  
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lærerutdannelsen med sikte på at det i de siste 2 år etableres differensierte opplegg innrettet mot henholdsvis barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet.»
2. Forslag fra stortingsrepresentant Inge Lønning på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 5. november 1998:  
(Jf. Innst. O. nr. 4)  
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kompetansekravene for lærere i ungdomsskolen slik at lærere som underviser i teorifag skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.»
3. Innstilling fra næringskomiteen om dei fiskeriavtalene Noreg har inngått med andre land for 1998 og fisket etter avtalene i 1996 og 1997  
(Innst. S. nr. 14 (1998-99), jf. St.meld. nr. 47 (1997-98))
4. Referat

**Presidenten:** Representanten Carl I. Hagen vil fremsette et privat forslag.

**Carl I. Hagen (Frp):** Jeg vil få lov til å fremme forslag om gjeninnføring av det tidligere system for Stortingets behandling av statsbudsjettet.

**Presidenten:** Det fremsatte forslag vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

## S a k n r . 1

*Forslag fra stortingsrepresentant Inge Lønning på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 5. november 1998:*

*(Jf. Innst. O. nr. 4)*

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lærerutdannelsen med sikte på at det i de siste 2 år etableres differensierte opplegg innrettet mot henholdsvis barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet.»

**Presidenten:** Ingen har bedt om ordet.  
(Votering, se neste spalte)

## S a k n r . 2

*Forslag fra stortingsrepresentant Inge Lønning på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 5. november 1998:*

*(Jf. Innst. O. nr. 4)*

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kompetansekravene for lærere i ungdomsskolen slik at lærere som underviser i teorifag skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.»

**Presidenten:** Ingen har bedt om ordet.  
(Votering, se nedenfor)

## S a k n r . 3

*Innstilling frå næringskomiteen om dei fiskeriavtalene Noreg har inngått med andre land for 1998 og fisket etter avtalene i 1996 og 1997 (Innst. S. nr. 14 (1998-99), jf. St.meld. nr. 47 (1997-98))*

**Presidenten:** Ingen har bedt om ordet.  
(Votering, se side 419)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Stortinget går da til votering.

*Votering i sak nr. 1*

**Presidenten:** Det votes over forslag fra representanten Inge Lønning på vegne av Høyre oversendt fra odelstingets møte 5. november 1998:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lærerutdannelsen med sikte på at det i de siste 2 år etableres differensierte opplegg innrettet mot henholdsvis barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet.»

## V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 72 mot 41 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 10.07.44)

*Votering i sak nr. 2*

**Presidenten:** Det votes over forslag fra Inge Lønning på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 5. november 1998:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kompetansekravene for lærere i ungdomsskolen slik at lærere som underviser i teorifag skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.»

## V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 77 mot 38 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 10.08.09)

*Votering i sak nr. 3*

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 47 (1997-98) Om dei fiskeriavtalane No-reg har inngått med andre land for 1998 og fisket etter avtalene i 1996 og 1997 vedlegges protokollen.

**V o t e r i n g :**

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

**S a k n r . 4***Referat*

1. (48) Regionalt skyte- og øvingsfelt for Forsvarets avdelinger på Østlandet – Regionalfelt Østlandet (St.meld. nr. 11 (1998-99)) Enst.: Sendes forsvarskomiteen som forelegger sitt utkast til innstilling for energi- og miljøkomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
2. (49) Forslag fra stortingsrepresentantene Tore Nordtun, Jan Simonsen og Jan Johnsen om Miljøverndepartementets endringer i Stavanger kommunes arealplan (Dokument nr. 8:5 (1998-99))

**Presidenten:** Presidentskapets innstilling er at forslaget ikke tas under behandling.

**Carl I. Hagen (Frp):** Jeg vil foreslå at denne saken, Dokument nr. 8:5, blir oversendt til kommunalkomiteen til normal behandling, og vil kort begrunne mitt forslag til behandlingsmåte.

Denne saken dreier seg om Stavanger kommunes arealplan, som er godkjent av bystyret den 29. september 1997. Planen er utarbeidet i full forståelse med de lokale statlige sektormyndigheter. Disse har gitt sine kommentarer og godkjent planen uten innsigelser. Miljøverndepartementet har bedt om endringer. Det dreier seg altså om et meget viktig politisk prinsipp, nemlig det lokale selvstyret. Det bør være slik at dersom de lokale myndigheter ønsker noe, kan det bare overprøves av et politisk organ, altså Stortinget.

Denne saken dreier seg om Stavanger kommunes arealplan, som er godkjent av bystyret den 29. september 1997. Planen er utarbeidet i full forståelse med de lokale statlige sektormyndigheter. Disse har gitt sine kommentarer og godkjent planen uten innsigelser. Miljøverndepartementet har bedt om endringer. Det dreier seg altså om et meget viktig politisk prinsipp, nemlig det lokale selvstyret. Det bør være slik at dersom de lokale myndigheter ønsker noe, kan det bare overprøves av et politisk organ, altså Stortinget.

Dette er et forslag som er fremsatt av representanter for Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, tre representanter fra Rogaland. Jeg skal selvsagt ikke ta stilling til innholdet i forslaget, men jeg synes det vil være relativt merkverdig om ikke Stortinget skulle behandle et slikt forslag om å se på dette. Jeg må også få lov til å nevne at det er flere måter Stortinget tar stilling til konkrete forslag på. Det bør være et mest mulig betryggende grunnlag for Stortinget når det fatter avgjørelser. Det er langt bedre med behandling av et vanskelig politisk område basert på en innstilling fra en komite enn f.eks. å vedta noe som fremsettes i forbindelse med bare en debatt i salen, det være seg en ordinær debatt eller en interpellasjonsdebatt. Der har man ikke noe særlig grunnlag. Den fornuftige behandlingsmåten bør være at en sak av denne karakter settes opp til behandling i en komite.

Jeg kan heller ikke se at dette er noe stortingsregjereri. Tvert om har Stortinget etter Grunnloven oppgaven med å føre kontroll med den utøvende makt, Regjeringen, og jeg ser på dette som også en del av denne kontrollen med Regjeringens arbeid. Jeg synes det ville vært helt naturlig om man sendte denne saken til kommunalkomiteen.

Jeg vil anbefale Stortinget ikke å la seg sette på side-linjen i disse spørsmål, men tvert om støtte forslaget om å sende dette Dokument nr. 8-forslaget fra representantene Jan Simonsen, Jan Johnsen og Tore Nordtun til Stortingets kommunalkomite til ordinær behandling.

**Jan Petersen (H):** Dette er en type forslag som vi har diskutert mange ganger før fordi det stiller Stortinget overfor et dilemma. På den ene siden bør Stortinget være forsiktig med å gripe inn i avgjørelser fattet av Regjeringen innenfor dens kompetanseområde. På den andre siden er det også viktig at det utøves kontroll med den måten Regjeringen bruker sine fullmakter på.

Fra Høyres side har vi tidligere lagt vekt på at vi ikke legger oss på det ene eller andre ytterpunkt i en prinsipiell betraktning, og at vi utviser forsiktighet, men at vi reserverer oss muligheten nettopp til å utøve denne kontrollmyndigheten, som også Carl I. Hagen var inne på. Derfor blir det en helt konkret vurdering av den sak man står overfor.

Denne saken synes jeg er av en slik karakter at Stortinget bør interessere seg for den, og bør ta den til behandling nettopp ut fra at vi her ser at Regjeringens skjønn ikke har vært utøvd på en måte som vi er tilfreds med. Jeg viser til den interpellasjonsdebatten som vi hadde om dette spørsmålet for et par uker siden.

Jeg vil på denne bakgrunn anbefale støtte til det forslaget som Carl I. Hagen nettopp har fremmet.

**Gunnar Kvassheim (V):** Jeg vil gi min tilslutning til den handlemåte som Presidentskapet her legger opp til.

I et intervju med Stavanger Aftenblad sier stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl at hun oppfatter denne saken som meget klar og prinsipielt viktig, og at hun betegner dette som stortingsregjereri. Det er viktig å legge til, i tillegg til de momenter som representanten Hagen vektla, at håndteringen av denne saken skjer med utgangspunkt i retningslinjer som er trukket opp av Stortinget. Det er også et viktig poeng at det har vært tilsvarende avgjørelser som dette i saker i andre distrikter enn det som er berørt av denne saken.

Jeg gir det opplegget som her er skissert fra Presidentskapet, min fulle støtte.

**Johan J. Jakobsen (Sp):** Når jeg bad om ordet, var det ikke først og fremst for å gi min tilslutning til det representanten Gunnar Kvassheim nettopp sa, men fordi jeg så langt i debatten savner Presidentskapets begrunnelse for den beslutning som er tatt. Når vi får en sak av en så prinsipiell, stor betydning når det gjelder Stortingets forretningsorden, og et enstemmig presidentskap har gått imot at saken tas opp til behandling, synes jeg tidspunktet nå i debatten er inne for at vi får høre President-

skapets begrunnelse. Jeg føler at den mangler i debatten så langt.

**Tom Thoresen (A):** Det er ikke umiddelbart lett å trekke konklusjonen i denne saken slik den nå foreligger. Prinsipielt vil jeg være meget tilbakeholden med at Stortinget skal behandle saker som tilligger andre myndigheter, og generelt vil jeg mene at der Stortinget skal øve kontroll med forvaltningen, fins det også mer hensiktsmessige instrumenter enn å ta regjeringsbeslutninger opp til behandling i Stortinget. Men jeg er enig i at særlig i denne saken er man i et vanskelig tvilstilfelle. Jeg vil derfor istemme det ønsket som representanten Jakobsen akkurat hadde om en nærmere prinsipiell begrunnelse fra Presidentskapet. I utgangspunktet vil jeg for min del og på Arbeiderpartiets vegne finne det vanskelig å overprøve det jeg her forstår dreier seg om en enstemmig innstilling fra Presidentskapets side.

**Stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl:** Vi har i de senere år hatt en del tilfeller av Dokument nr. 8-forslag som har grepet inn i det man kan si er Regjeringens arbeidsområde, og Stortinget har reagert litt ulikt på disse. Presidentskapet – i hvert fall Presidentskapets flertall – har så langt det har vært mulig, forsøkt å holde en linje i disse sakene, fordi det er den eneste måten å ha en viss konsekvens på. Og som det også har vært sagt, de fleste saker kan man reise også på andre måter enn gjennom Dokument nr. 8-forslag, slik at hvis man virkelig har en påtrengende politisk sak, er det alltid måter å gjøre det på. At Stortinget skal gripe inn og overprøve Regjeringen på dens myndighetsområde når man ikke liker noe som Regjeringen har et ansvar for, er etter min mening en uskikk.

Medlemmene av Presidentskapet hadde i forrige periode noe ulik oppfatning om hvordan man skulle håndtere tilsvarende saker. En ganske tilsvarende sak til denne hadde vi for et års tid siden i forhold til Nordland, og den ble håndtert på tilsvarende måte av Presidentskapet og ble avvist i Stortinget.

Skal man ha en noenlunde linje i disse sakene, må man nesten bestemme seg for hvordan man skal håndtere dem, og i Presidentskapet var vi ikke i tvil om at vi i denne saken skulle anbefale at den ikke ble tatt til behandling.

**Presidenten:** Presidenten vil legge til at det tør være kjent for Stortinget at i fordelingssaker når det gjelder Dokument nr. 8-forslag, har det fra tid til annen vært ulike oppfatninger blant Presidentskapets medlemmer om håndteringen, og at det har ført til dissenser i Presidentskapet, men det har vært slik at et flertall i Presidentskapet har stått for den linjen som stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl nettopp gjorde rede for.

I denne spesielle saken var det et samlet presidentskap som etter en rekke vurderinger fant å ville stille seg bak at Dokument nr.8-forslaget i denne sammenheng ikke blir tatt til behandling, men det er selvsagt opp til Stortinget å bestemme behandlingsmåten. Det vil antakelig også være slik når det gjelder Dokument nr.8-forslag i

fremtiden, at det vil være delte oppfatninger i Presidentskapet om disse, men i denne helt spesielle saken vurderer et samlet presidentskap det slik at saken skulle avvises sendt til komite.

**Carl I. Hagen (Frp):** Det var et interessant innlegg fra stortingspresident Kolle Grøndahl, som jeg forstår på en måte etterlyser en slags prinsipiell holdning og en linje i disse spørsmål. Jeg har lyst til å nevne at det må være slik at det alltid vil være ulikt politisk skjønn, og at man ikke alltid bare kan lage en linje. Det kommer an på det politiske skjønnet som utøves – det er derfor det er forskjellige politiske partier – og da er det vanskelig å lage en fast linje for den slags saksbehandling. Men jeg tolket også stortingspresident Kolle Grøndahl dit hen at hun synes at det var en vanskelig avveining, og at man kanskje burde se mer på disse tingene. Det kunne vært interessant å spørre stortingspresidenten om det kanskje ville være hensiktsmessig å sende hele referatsaken tilbake til Presidentskapet med anmodning om å se på denne på nytt, og kanskje også med utgangspunkt i denne saken ta med en anmodning til Presidentskapet om på en egnet måte å legge til rette for en prinsipiell behandling av dette. Vi har kun hatt diskusjoner i forbindelse med referatsaker. Det kunne kanskje være formålstjenlig om det kom en innstilling til en presisering av forretningsordenen eller noe slikt for å kunne få en debatt med en konklusjon om disse tingene. Jeg tillater meg å rette spørsmål til stortingspresident Kolle Grøndahl om hun synes det kunne være en fordel å sende denne referatsaken tilbake til Presidentskapet for en fornyet vurdering av den, med utgangspunkt i den debatten som nå har vært i salen. Hvis hun er innstilt på det, vil jeg selvsagt trekke mitt forslag tilbake.

**Stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl:** Jeg synes ikke denne saken er av en slik karakter at det burde danne grunnlag for noen fornyet vurdering av behandlingen. Jeg er tvert imot, i motsetning til hr. Hagen, opptatt av at Stortinget skal ha en viss linje ved behandlingen av disse sakene. Grunnen til at det oppstår en del tvil, er jo nettopp at Stortinget vurderer saker som er forholdsvis parallelle, forskjellige fra gang til gang. Som Hagen helt riktig sier, av politiske årsaker vurderer man behandlingen litt forskjellig. Jeg er av den oppfatning at som president og presidentskap skal vi forsøke å ha en linje i håndteringen av disse spørsmålene, og det er årsaken til at Presidentskapet i forhold til stortingsdebattene om disse sakene kan ha virket kanskje litt «rettlinjet» og litt stivbeint i sine vurderinger. Men jeg tror altså at disse spørsmålene blir helt umulige å håndtere hvis vi ikke prøver å holde en viss retning og linje. Jeg synes vi skal holde fast på at oppgaver som Stortinget selv har delegert og bestemt skal være Regjeringens ansvar, er Regjeringens ansvar.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet, og presidenten vil da summere opp debatten omkring behandlingen av Dokument nr. 8:5 som følger:

Det foreligger et forslag fra representanten Carl I. Hagen om å sende saken til kommunalkomiteen. President-  
skapets innstilling er at Dokument nr. 8:5 foreslås ikke  
tatt under behandling.

**V o t e r i n g :**

Ved alternativ votering mellom forslaget fra President-

skapet og forslaget fra Carl I. Hagen bifaltes forslaget fra  
Presidentskapet med 82 mot 34 stemmer.  
(Voteringsutskrift kl. 10.25.38)

**Presidenten:** Dermed er saken ikke tatt under behand-  
ling.

Møtet hevet kl. 10.25.

---